

cos, tales como Tree-Tagger, Freeling y WordSmith). Esta «triangulación metodológica» incluye también, a fin de cubrir la vertiente comunicativa del género, la técnica del «Focus Group» para la selección de un grupo de sujetos experto del ámbito de investigación. Por otra parte, en relación con la tipología y selección del corpus, se trata de un corpus comparable, paralelo (pues incluye también textos bilingües), especializado, textual, documentado y anotado. Este corpus se compone de textos en línea provenientes de portales del Reino Unido, España y Estados Unidos (textos bilingües), tomando como criterios de selección, fundamentalmente, los estudios de calidad realizados por especialistas y los destinatarios: destinados a la población en general y/o a pacientes. En el análisis realizado en esta obra, la autora examina los siguientes parámetros —basados en la reflexión y el trabajo realizado por GENTT: macrogénero, género, subgénero, situación comunicativa, cuestiones formales, macroestructura y relación con otros géneros.

A fin de «mostrar las potencialidades del análisis del género» (García Izquierdo, 2009: 31), este trabajo se centra, especialmente, en el estudio de la situación comunicativa y de los aspectos formales. Ambas cuestiones son estudiadas de manera minuciosa, rigurosa y exhaustiva, en los capítulos tres y cuatro. De los aspectos comunicati-

vos, de acuerdo con el género del que se trata, la autora se centra en la función, registro y caracterización en función del sistema de géneros. Por otra parte, en cuanto a los aspectos formales, cabe destacar el análisis de la sintaxis; cohesión gramatical: frecuencia categorial, paráfrasis, uso de la interrogación (Mayor Serrano, 2005; Montalt y González Davies, 2007); la cohesión léxica: frecuencia léxica, colocaciones, la corrección y la macroestructura.

Este trabajo contiene un análisis completo, integrador e innovador del género «Información para pacientes». Si bien es cierto que, tal como advierte la autora, el corpus utilizado es un *sample corpus* y, por tanto, ha de adoptarse una actitud precavida acerca de la representatividad de los resultados obtenidos, la profesora García Izquierdo nos deja en esta obra fundamentada constancia de la relevancia del concepto de género textual para el ámbito de la traducción. Por otra parte, la obra constituye un importante y firme primer paso en el estudio, sistematización y tipificación de los géneros de divulgación del ámbito biosanitario.

Pilar Ordóñez López

Universitat Jaume I

Facultat de Ciències Humanes i Socials

ONFRAY, Michel

Contrahistòria de la filosofia. 5 volums

Traducció d'Anna-Maria Corredor

Barcelona: Edicions de 1984

És sabut que, d'ençà de la seva fundació, l'editorial barcelonina 1984 es nodreix, en una gran part, de la traducció al català d'obres escrites en altres llengües. D'altra banda, entre els seus objectius principals, l'editorial cita la necessitat de transmetre al català la realitat europea i mundial. Fidel a aquest compromís, 1984 és mostra especial-

ment sensible al món francès. Així, a la col·lecció «Assaig» trobem gairebé totes les obres del notable Michel Onfray.

Nascut el 1959, a Normandia, Michel Onfray es va doctorar en filosofia, matèria que va ensenyar a l'Institut de Caen, abans de crear la Universitat Popular de Caen i dedicar-se completament a l'escriptura.

Pensador materialista, proper als corrents individualista i anarquista, Onfray entronca amb la filosofia cínica (Diògenes) i epicúria (Epicur). Així, els seus estudis constitueixen una defensa de l'hedonisme, dels sentits, de l'autonomia del pensament (la cultura de l'art) i de la vida (coneixement d'un mateix i dels altres).

Del seu llibre, *Traité d'athéologie (Tractat d'ateologia)*, se'n van vendre més de dos-cents mil exemplars a França i va constituir una forta polèmica en alguns mitjans. Per a l'autor, es tractava de denunciar l'alienació que suposa la religió i tots els seus dogmes (també els de caire polític i religiós, font del dolor). Onfray, en canvi, defensa que l'home es constitueixi en el centre de la seva pròpia existència.

Va tenir també un èxit considerable el seu llibre *La puissance d'exister (La força d'existir)*. En la línia de la cèlebre pregunta de Spinoza: «de què és capaç el cos?», Onfray s'endinsa en l'hedonisme des de la perspectiva de l'avui: com pensar com a artista? Com situar l'ètica en l'àmbit estètic? Quin lloc per a Dionís en la cultura dominada per Apol·lo? Són possibles noves comunitats?

Els dos llibres mencionats han estat publicats en la mateixa col·lecció on avui estan veient la llum els volums de la personal *Contra-histoire de la philosophie (Contra-història de la filosofia)* escrita per Onfray en diversos volums i publicats a Grasset: *Les sagesses de l'antiquité (Les savieses de l'antiguitat)*, *Le christianisme hédoniste (El cristianisme hedonista)*, *Les libertins baroques (Els llibertins barrocs)*, *Les ultras des Lumières (Els ultras de les Llums)*, *L'eudémonisme social i Les radicalités existentielles*. Per a Onfray es tracta de fer un recorregut pel pensament «amagat» de la filosofia: amagat pels que han «guanyat» la historiografia oficial, als quals el cristianisme ha donat força al llarg de la història de la civilització occidental. En contraposició, Onfray defensa el valor dels cíncics, dels epicuris, dels agnòstics, dels llibertins... en els quals troba una saviesa feliç i un art de viure millor...

Així doncs 1984 mostra una forta vocació francesa en haver publicat ja els dos primers llibres citats aquí i quatre volums de la *Contra-història...* No podem sinó congratular-nos d'aquest esforç editorial que permet de posar al mercat, en un espai de temps molt reduït (2007-2010), un grupat d'obres tan remarcable.

Un interès addicional ve de la mà de la traductora de totes les obres (excepció feta del *Tractat d'ateologia*, traduït per Lourdes Bigorra) Anna-Maria Corredor que sembla no ser-hi, però qui hi és, tanmateix, per la tasca callada i fidel que realitza. Justifiquem aquesta afirmació en diversos punts. La traductora manté l'estil clar, directe, gens superficial d'Onfray, escriptor compromès que s'implica en les teories que defensa. I, tot i que el francès no és pas de les llengües més difícils de traduir en català (es plantegen escasses dificultats lèxiques i sintàctiques), sempre es poden escapar algunes deficiències en la lectura del text original, *falsos amics...* Hem de dir, però, que no hi hem trobat errors, no hi ha cap alteració del sentit; les traduccions dels diferents llibres d'Onfray s'ajusten, innegablement, al registre del text de partença. En aquest sentit, per tant, considerem les traduccions fetes per A.-M. Corredor, per a 1984, vàlides i perfectament acceptables, correctes en els requisits que ha de complir tota traducció, per damunt de la mitjana si les comparem amb altres noms que circulen en el sector. Per justificar aquesta afirmació, indiquem que s'ha respectat escrupolosament l'estructura dels originals (capítols, subcapítols, epígrafs, cursives, paràgrafs...); s'ha tramès el francès en un català genuí, més enllà dels estàndards avui usats, per exemple: «l'on repense souvent a posteriori le passé à la lanterne» esdevé «sovint pensem el passat a posteriori, a la llum del que ha vingut al darrere»; «les escrocs philosophiques» es tradueix com «els enganyadors filosòfics»; «où, pratiquant passes et attouchements, le malin» passa com «on el molt murri...»; «la vocifération des "antiphilosophes"» esdevé «els esgarips dels

“antifilòsofs”»... Serveixin aquests exemples per a comprovar, creiem, una presa de partida de la traductora (i d'aquesta ressenyadora) com una reivindicació d'un ús més autèntic del català.

També volem destacar que les edicions catalanes recullen els apartats finals dels volums francesos (detall no sempre respectat): la selecció bibliogràfica, sobre els autors estudiats (seguint les normatives de citació, cosa sempre d'agrair car no sempre evident); una taula que facilita situar cronològicament els autors i les obres; i, finalment, un índex temàtic, eina molt útil per a aquell lector que

vulgui trobar ràpidament un punt filosòfic determinat.

En definitiva, no podem sinó manifestar el nostre entusiasme i felicitació per la tasca duta a terme tant per l'editorial com per la traductora: lluny de l'evasió efímera, Onfray no deixa indiferent, ajuda a pensar, quelcom que sembla haver caigut en l'oblit...

Marta Giné Janer

Universitat de Lleida

Catedràtica de Traducció i Interpretació

ORDÓÑEZ LÓPEZ, Pilar

Miseria y esplendor de la traducción.

La influencia de Ortega en la traductología contemporánea.

Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I, 2009, 284 p.

Es un lugar común en España ubicar nuestro lugar en lo que pudiéramos llamar la primera época de la traductología contemporánea refiriéndonos a las escasas incursiones representadas por *Miseria y esplendor de la traducción* de Ortega, la *Breve teoría de la traducción* de Ayala, el inclasificable *Traducción: literatura y literalidad* de Octavio Paz y la magna obra compilatoria de Valentín García Yebra. Satisfechos con esto, pocas veces nos hemos preguntado por la repercusión efectiva de estos textos no ya en sus generaciones de lectores españoles, sino en el magma mismo de la traductología.

Esa es la tarea que aborda —y que borda— Pilar Ordóñez en el volumen que comentamos. Partiendo de una imprescindible reflexión sobre la Historia de la Traducción, muchas veces la cenicienta de nuestros estudios, y ubicando perfectamente la obra de Ortega en su tiempo y en su contexto, Ordóñez efectúa un recorrido por el lugar de Ortega —hablar de legado resultaría excesivo— en los modernos estudios de traducción en España y, lo que me parece más importante y novedoso, fuera de nuestras fronteras.

El resultado no carece de interés: la recopilación de estudios y citas efectuada por la autora revela que, sin alcanzar, por supuesto, a constituirse en figura de referencia en el ámbito que nos ocupa, Ortega «existe» para un no pequeño número de estudiosos de variados ámbitos lingüísticos, es objeto de atención y de mención, y se le otorga un lugar al sol en esa fase, insisto, de la traductología que precede a su asentamiento como disciplina autónoma.

Cabe objetar, no obstante, que los hallazgos localizados permitan hablar de influencia en la traductología contemporánea. La obra de Ortega se menciona siempre con ese aire de lo señero, a veces con el tono de lo arqueológico, pero en raras ocasiones para reconocerse discípulo o seguidor, y no pocas veces con ánimo contradictorio. Su lugar en nuestro universo es, y el volumen de Ordóñez lo confirma de hecho, muy inferior al ocupado por otros autores de una sola incursión en el tema, equiparables a él en ese sentido, como pueda ser Benjamín.

Ordóñez no se engaña a ese respecto, y por eso, aunque el título aluda a la influen-